

גליונות לעיון בפרשת השבוע

שנה 8

מרכזי חידושים ופיתוחים

41

דיל ע"י מטר חודש השכלה למבוגרים ולנער
התודות נשי מרחי באמריקה

פרק ב (י ג-כ"ה)

בראשית (תשי"ט)

- א. שאלות כלליות בהשוואה פרק ב לפרק א.
ב. קאסוטו מספרו פגום עד כמה? 46 מספרו, שהתורה סדנרת העמיה על יצירתו של האדם במקום אחד בקצת מקומות כלליים ככל יצירת אחד היצורים שבפולס החסרי והחגי כפריכות ובספרות כלל יצירת איבוד המרכזי של העולם המוסרי - ולכן לא היה לה שום סיבה למנוע מהכפיל את העניין פעמיים.
ג. הסבר הבדלים בפרטים שבין פרק ב לפרק א המתבארים על ידי התבול העקרוני הנ"ל שבין שני הפרקים?
ד. עיין רש"י פסוק ח ד"ה מקום, החל מן וראיתי בברייתא של ר' אליעזר, מהי הבעיה הכללית שרצה רש"י לפתור בזה וכיצד היא דרכו לפתרה?
ה. קאסוטו בספרו הנ"ל מוצא תופעה דומה לזו שלפנינו בבראשית כ"ה פסוקים ה'-יא. הסבר, מהו הצד השוא שבין שני המקומות ובמה סטייע המקום החוז לפתרון בפיתחו (שאלה 8).

- א. י"ח לא טוב היות האדם לבדו, אעשה לו...
ב. שד"ל; המכוון להעיר אותנו על יקרת הזיווג וערכו הרב... ותלמידי סוחרים
ג. מוסרי, כי מה שכתוב "לא טוב" אינו אלא כאומר שעדיין לא נשלמה כוונת הבורא בבראית האדם, כי אחרי בריאת כל דבר נאמר "וירא אלוקים כי טוב", שנעשה רצונו, וכאן לא נעשה עדיין רצונו, כי פעולם לא היה רצונו שיהיה האדם יחיד.

- א. מה בא לתקן בדבריו?
ב. אברבנאל שואל בברייתא האשה: למה לא נבראת האשה באותו אופן שנבראו נקבות האדם? עם זכריהם יחד?
ג. נסה לענות לשאלתו ביחוד בהעזרך בדברי שד"ל הנ"ל?

- א. לדעת ר' דוד הופמן יש להביא מפרקנו ראייה לכך שמגמת התורה והאידיאל שלה היא המונצמיה (נשואי אשה אחת בלבד).
ב. מהיכן בפרקנו יש למצא רמז לכך?

- א. שאלות לסוף ומגוון:
1XX) הוה פסוק י"ט ויצר ה'... כל תית השדה... ויבא אל האדם. לפסוק כ"ב ויבן ה' את הצלע... ויביאה אל האדם. התוכל להסביר את המושא ("ויבא" ולא - ויבא אותם) שנט' י"ט. לעומת מציאות הכנוי (ויביאה) בפסוק כ"ב. (העזר ככללו של המלבי"ם ויקרא פ"ה, בד וכן וכן אילת השחר כלל קנ"א, "מדרן הלשון שכל" פ"ה המשלים וגומר פעולת הפעל הקודם לו, אם נזכר צוף הפעול אחר הפעל הראשון, אז יבוא הפעל השני סתם בלי כנוי ובלא מלת "את" המורה על הפעול כמו (בר' בת): ויקח מאבני המקום ויטם מראשותיו"....)

- א. י"ט ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו שד"ל; פעמים הדבה המקור חוזר למי שאינו נדשא המאמר, כגון (תהלים ק"ד): "כולם אליך יסברון לתת אכלם בעתו" (משלי א' א): "משלי שלמה בן דוד מלך ישראל לדעת חכמה ומוסר" - כדי שהקרא ידע. ומירו' "ראה" - יגסור בלבו כמו (ספ' ב' כ"ד) "אתה רע וראה".
ב. הסבר, מה מצריך את שד"ל לפרש את הפסוק בדרך זו ומהו הקסי שנחלץ ממנו על ידי כך?
ג. היכן מצינו תופעה לשונית זו בפרקנו שנית?

- א. מה התמיהה הלשונית שמעורר פסוקנו וכיצד יש לתרצה? (העזר ב"שעיה ה' כ"ז; ונשא נס לגויים ושרק לו מקצה הארץ.
ב. התוכל להביא דוגמאות נוספות מתוך התנ"ך לחופעה זו?
ג. י"ט זאב"ע י"ה ויאמר החל מן "ומלת לכל בהמה" עד ורבים כאלה.
ד. התופעה הלשונית שעליה הוא עומד ואיכן מצאנוה שנית בפרקנו (פרק ב.)?
ה. מהי ראיתו מסשלי ל' פסוק ג'?

- א. שאלות רבות מקדים גמל"ם (יואם תאמר" הראים מקשה: חלם מקום הקושיא הוא על מ' פ"ה י"צ ה" ולקה הסתין עד כאן. נסה ליישב דברי רש"י?
ב. מה קשה לך?
ג. התוכל לתרץ בדרך אחרת מבלי להוציא המלה משמעותה?
ד. ויצר מן האומה החל מן "ובדורי אגדה"